

<http://168ora.hu/ruszkik-haza-ugyan-mar-szilagyi-akos-paks-ii-ert-mi-leszunk-felelosek/>

Ruszkik, haza? Ugyan már!

május 16. 13:08 - szerző: [Szénási Sándor](#)

Zsaroló, az országra rátenyerelő hatalomként és a diktatúra egyik mintájaként tűnt fel ismét a szovjet változatában már eltűnt orosz politika Magyarországon. Hogyan hat ez a hazai rendszertagadókra? Nacionalizmust szül? Patrióta összefogást? Szilágyi Ákos esztétát, Oroszország-kutatót kérdeztük.

– Emlékszem, a kilencvenes évek elején egy interjúban azt mondta, hogy a magyaroknak könnyű a kiválás a bomló szovjet birodalomból, mert nem érdekli őket az orosz kultúra. Ma is így látja, létezik ez a közöny?

– A közömbösséggel csak azt próbáltam kifejezni, hogy az orosz világ, amikor hirtelen megjelent a magyar kedélyek láthatárán, a 19. század elején, egyszerre volt túl közel és túl távol. Nem jött létre semmiféle romantikus fantáziakép a magyar kultúrában a rejtélyes „orosz lélekről”, mint Nyugaton, főleg Franciaországban és Németországban. De olyan közel sem voltunk, mint például a lengyelek, hogy ez heves taszítást, fóbiát, gyűlöletet kelthetett volna a magyar társadalomban. Ezért válhatott tartósan szenvedélymentessé, flegmatikussá a magyarok viszonya az orosz világhoz. Bár mintha egész nemzeti karakterünkben lenne valami flegmatikus. Mintha képtelenek lennénk saját helyzetünk igazi érzelmi átélésére, a katarzusra, mintha mindaz, ami történt és történik a magyar társadalommal, nem hatolna el a szívéig.

– Ez a közöny azért mégiscsak furcsa, hiszen találkozásaink az oroszokkal ritkán voltak békések, mondhatni soha. Ezért is komolytalan Szijjártó külügyminiszter azon kijelentése, hogy a magyaroknak nincsenek olyan történelmi tapasztalataik, amelyek alapján félniük kellene az orosz politikától. Hogyne lenne ilyen tapasztalat! Vagy azt elmossa az amnéziára való hajlamunk?

– Oroszország először 1849-ben jelenik meg a magyar világ horizontján, de nem lelki értelemben, hanem robosztus fizikai

erőként: „annyian vannak, mint az oroszok”. A túlerő, a vereség emléknyma megmaradt, de a magyarok az osztrákokat tekintették ellenségüknek, ezért is az orosz és nem az osztrák csapatok előtt tették le a fegyvert. A következő találkozásra az első világháború vágóhídján került sor, de hát ez nem magyar-orosz háború volt és Oroszország összeomlásával ért véget. Az igazi törés a második világháború, ott viszont a kezdetet nem az oroszok idejövetele, hanem a magyarok odamenetele jelentette a náci Németország oldalán. Anyai nagybátyám, aki a Kárpát-Ukrajnában volt a magyar megszálló csapatokkal, mikor Budapestre ért a front, gondterhelten azt hajtogatta, hogy ha az oroszok csak a negyedét csinálják annak, amit mi csináltunk Kárpát-Ukrajnában, kiegyezne vele.

– Ha azokban, akik erről tudtak, volt is lelkipurdalás, a „szovjet csajkarendszertől” való félelmek – és azok részbeni igazolódása – mégiscsak gyökeret verhettek a társadalomban.

- Az érzületi fordulatot a magyar-orosz viszonyban mégsem a háború és következményei – felszabadítás, megszállás, „malenkij robot”, vasfüggöny – jelentette, hanem az, hogy a szovjet rendszer háború utáni russzifikált változata érkezett meg hozzánk. A diktatúra és Rákosi rémuralma az oroszosító politika következtében orosz uralomként jelent meg. Ez az egyetlen történelmi időszak, amikor – érthetően és jogosan – a flegma megszűnt, az oroszellenesség tömegszenvédély és nemzeti program lett. De 1956 után az orosz máz szinte teljesen leolvadt a rendszerről és a következő évtizedekben a szovjet eredetű államszocializmus mindinkább magyarrá vált. Maguk a

vendégként, turistaként itt járó oroszok alig ismertek rá. A magyar társadalmat mindenesetre tartósan nem hatotta át és ma sem hatja az Oroszországtól való félelem vagy a ruszofóbia.

– **Az elmúlt hetekben mégis azt láttuk, hogy a tüntetéseken megjelent az az ellenszenv, amit Putyin rendszere és az Orbán-rendszernek a vele fenntartott testvéri és megbonthatatlan kapcsolata indokolhat is. Az ellenszenv mögött pedig félelem van.**

- A liberális demokrácia híveinek rendszerellenes tüntetésein felharsanó „ruszkik haza”, tudjuk, nem azt jelenti, amit 1956-ban. Nem a nemzeti érzés lázadása, hanem ironikus történelmi idézet, politikai szitkozódás. Ha netán valaki a nyugatos magyar liberalizmus apolitikus, kissé száraz nyelvébe most az oroszellenességgel akar populista életet csepegtetni, nem jósolok nagy politikai jövőt neki. A rendszer médiája migránsozik, sorozodik, a rendszer ellenfelei meg oroszoznak és putyinoznak. Ha csak ennyire futja, akkor ott vagyunk, ahol a part szakad.

– **Igazságtalan lenne ezzel leírni a Putyin-ellenes tüntetéseket. Az „Állítsuk meg Moszkvát!” nyilván a Kremlet jelenti, és nem a Tretyakov-képtárat. Putyin itt az orbánizmus egyik formálójaként jelenik meg, az ő hazaküldése Orbán rendszerének a bírálata.**

- Persze, hogy az, sőt, az illiberális, tehát szabadságszűkítő „szuverén demokrácia” tagadása. De a Kremlet Kremlnek nevezzük, nem „ruszkiknak”. Sajnos, mint a

tömeghatás kedvéért a rosszat perszónifikáló minden értelmezés, ez is félrevezető. A rossz rendszer az oroszokkal azonosul: hát persze, ilyen rendszerük csak az oroszoknak lehet! Ami azt illeti, a választásos autokrácia vagy illiberális demokrácia egyáltalán nem orosz találmány, hanem dél-kelet-ázsiai, de az arab világban is van belőlük épp elég, a posztszovjet térség államairól vagy a mai Törökországról nem is beszélve. A magyar változat meg éppenséggel magyar szabadalom, hiszen az Európai Unióban először tényleg nálunk jött létre, még hozzá a magyar emberek demokratikusan kifejezett politikai akaratából. Hogy ezt az oroszok kihasználják a maguk javára? Mindent kihasználnak, amit csak tudnak a 2012 óta folyó új, információs és gazdasági hidegháborúban. De a Paks 2-nek nevezett tébolyért Oroszország lenne a felelős, nem pedig a szuverén magyar nemzeti kormány? Biztos megvásárolták vagy zsarolják őket. Csupa felmentés a rendszernek és önfelmentés magunknak. Csak hát Paksért mi vagyunk, és mi leszünk a felelősök, azokat is beleértve, akik most ahelyett, hogy Paks-2 miatt a jelenlegi rendszer ellen szerveznének tömegmozgalmat, a „ruszkik” ellen vonulnak az utcára.

– De hiszen a rendszer ellen vonulnak. Nem az „orosz” nem kell nekünk, hanem az orosz rendszer, és amit jelent: a diktatúra. Biztos vagyok abban, hogy a tüntetők fejében ez a fontosabb. Azt sem bánom, hogy a rendszer nacionalizmusával szemben végre megjelenik a polgári patriotizmus is.

- És az oroszellenesség lenne ennek a polgári patriotizmusnak a közös nevezője? Az Orbán-rendszerről sok mindent lehet mondani, de azt nem,

hogy nem magyar. Hogy idegen. Jó, hogy mindjárt nem idegenszívű! Ha „orosz rendszernek” nevezem, semmit nem értek meg belőle, az „orosz” jelzőt pedig stigmaként, negatívan használom. Hasonlít a Putyin rendszerre? Hasonlít, de nem abban, hogy orosz, hanem abban, ami rendszerré teszi. Nem az a baj vele, hogy idegen, hogy nem magyar, hanem az, hogy rossz, elnyomó, szabadságtipró, jogfosztó. Ha úgy akarjuk hitelétől megfosztani, hogy idegennek, „orosznak” nevezzük, akkor pontosan azt tesszük, amit a szabadság ellenségei tettek és tesznek, amikor a „magyar lélektől” idegennek nevezik a liberális demokráciát. Nem lenne becsületesebb szembenézni azzal, hogy ami 2010 után előállt a szuverén Magyarországon, hiteles magyar termék? Ruskik haza? Mintha újra 1956-ban lennénk: csak hazamennek az oroszok és akkor minden jóra fordul. De hát 1989-ben hazamentek és mégsem fordult minden jóra! Egy idő után pedig kifejezetten rosszra fordult. Miénk érte a felelősség és csak mi válthatjuk jóra. A Nyugathoz tartozásunkat most már csak az bizonyíthatja, hogy képesek leszünk saját országunk képére és hasonlatosságára formálva megteremteni a nyugati demokráciát Magyarországon.